

PRZYRAZIĆ (10) *vb pf*

a jasne.

fut 3 sg przyrazi (8). ◇ praet 3 sg m przyraził (1). ◇ con 3 sg f by przyraziła (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

Uderzyć, porazić uderzeniem (10) :

a. [*Uderzając kimś o coś, zabić:przyrazić kogo ku czemu [= o coś]:* Bogośławiony który trzymać będzie/ y przyrązi máluczkie swoie ku opoce [*Beatus qui tenebit et allidet parvulos tuos ad petram. Ps 136/9; Błogosławiony/ który tobie pochwyći/ y roztrąci dzieci twé o opokę. WujBib]. PsKraK 1532 136/12.*]

b. *Spowodować przykre doznania (10) :*

α. *Fizyczne (9) :*

przyrazić kogo (1): RejWiz 92v cf W porównaniu.

W porównaniu (1): Coż rozumiesz gdy ten łtan ząfię ku łtárości/ Przydzye w takich omyłkach/ á w tey obłądności. Gdy go ielzche pedográ iáko mroz przyrązi *RejWiz 92v.*

αα. *Wynikające z czynników atmosferycznych; przen (8) :* [*do Rzeczypospolitej:*] Ale słyfzę iż kázde/ krolestwo w pokoiu/ Szczęśliwzse ielst/ powoli/ gdy myłli o boiu. Bo wierz mi gdyby iedno/ burza przyrąziła/ Byłby Prywat zá pyecem/ wnetbyś ty rządziła. *RejZwierz A5.*

Fraza: »mroz przyrazi« [*w tym: kogo (5), komu (1)*] = *ktoś ma kłopot, zmartwienie (7): RejRozpr 14v; Ale wierz mi kiedy cie taki mroz przyrązi/ Zda mi fie iżci onę buyną myłl przekázi. RejWiz 168; Ale kiedy więc komu/ mroz przyrązi w głowie/ Musi tám pewnie zbierác/ ná nitkę po słowie. RejZwierz 76, 19, 55; RejZwierc 225v, 261.*

β. *Psychiczne (1) :*

Fraza: »strach przyrazi« (1): A kiedy iuż łtrach przyrąfi Iuż mu wżyfłtko razem łkały. Rad by iuż dal czo by łam miał Aby ieno zywo łoftal. *RejKup f3v.*

Synonimy: **a.** *pobić, pogubić, potłuc, uderzyć; b.* *doświadczyć, dotknąć.*

Formacje współrdzenne: *dorazić, narazić, narazić się, obrazić, obrazić się, odrazić, odrazić się, podrazić, porazić, porazić się, pozarazić się, przerazić, rozrazić, rozrazić się, urazić, urazić się, wrazić, wrazić się, wyobrazić, wyobrazić się, wyrazić, wyrazić się, zarazić, zarazić się, zrazić, zrazić się; dorażać, narażać, obrażać, obrażać się, odrażać, odrażać się, poobrażać, poobrażać się, porażać, porażać się, pourażać, pourażać się, pozarażać, pozarażać się, przerażać, przerażać się, rozrażać, rozrażać się, urażać, urażać się, wrażać, wrażać się, wyobrażać, wyrażać, wyrażać się, wzrażać, wzrażać się, zarażać, zarażać się, zobrażać, zrażać, zrażać się, zurażać; porażywać; wyobrazować.*